

Sag T-26/02

Daiichi Pharmaceutical Co. Ltd mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber

»Konkurrence — karteller inden for vitaminproduktsektoren — retningslinjerne for beregning af bøder — fastsættelse af bødens grundbeløb — formildende omstændigheder — samarbejdsmeddelelsen«

Rettens dom (Fjerde Afdeling) af 15. marts 2006 II - 718

Sammendrag af dom

1. *Konkurrence — bøder — størrelse — fastsættelse*
(Rådet forordning nr. 17, art. 15, stk. 2; Kommissionens meddelelse 98/C 9/03)
2. *Konkurrence — bøder — størrelse — fastsættelse — kriterier — overtrædelsernes grovhed*
(Rådets forordning nr. 17, art. 15, stk. 2; Kommissionens meddelelse 98/C 9/03, punkt 1 A)

3. *Konkurrence — bøder — størrelse — fastsættelse*
(Rådets forordning nr. 17, art. 15, stk. 2; Kommissionens meddelelse 98/C 9/03, punkt 1 A)
4. *Konkurrence — bøder — størrelse — fastsættelse — kriterier — formildende omstændigheder*
(Rådets forordning nr. 17, art. 15, stk. 2; Kommissionens meddelelse 98/C 9/03, punkt 3)
5. *Konkurrence — bøder — størrelse — fastsættelse — Kommissionens meddelelse om bødefritagelse eller bødenedsættelse til gengæld for virksomhedernes samarbejde*
(Rådets forordning nr. 17, art. 15, stk. 2; Kommissionens meddelelse 96/C 207/04)
6. *Konkurrence — bøder — størrelse — fastsættelse — kriterier*
[Rådets forordning nr. 17, art. 15, stk. 2; Kommissionens meddelelse 96/C 207/04, afsnit B, litra b)]

1. Selv om Kommissionen har et vist skøn ved udmålingen af hver bøde, som pålægges på grund af tilsidesættelse af Fællesskabets konkurrenceregler, og ikke er forpligtet til at anvende en bestemt matematisk metode, kan den ikke fravige de regler, den har pålagt sig selv. Da retningslinjerne til beregning af bøderne i henhold til artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 og artikel 65, stk. 5, i EKSF-traktaten er et instrument, som under iagttagelse af de overordnede bestemmelser har til formål at redegøre for, hvilke kriterier Kommissionen påregner at anvende under udøvelsen af sit skøn ved fastsættelsen af bøder, skal den faktisk tage hensyn til bestemmelserne i retningslinjerne, når den fastsætter bødebeløbene, og især til de faktorer, der heri er angivet som bindende.

(jf. præmis 49)
2. Ved bedømmelsen af en overtrædelses grovhed ved tilsidesættelse af konkurrencereglerne og fastsættelsen af bødens grundbeløb kan Kommissionen lægge oplysninger om omsætningen og markedsandelene på det pågældende marked til grund for sin vurdering af de over-

trædende virksomheders faktiske økonomiske muligheder for at påføre andre økonomiske beslutningstagere alvorlig skade, medmindre særlige forhold, såsom markedets karakter, i væsentlig grad mindsker betydningen af sådanne oplysninger og gør det nødvendigt at tage andre relevante faktorer i betragtning for at vurdere virksomhedernes betydning på dette marked, såsom efter omstændighederne den vertikale integration og produktudvalgets omfang.

(jf. præmis 61 og 63)

3. Når størrelsen af en bøde, der skal pålægges de forskellige deltagere i et kartel, skal fastsættes, kan man ikke anfægte den metode, hvorefter medlemmerne inddeles i kategorier, hvilket medfører fastsættelse af et fast grundbeløb for de virksomheder, der tilhører samme kategori, selv om resultatet bliver, at der ikke tages hensyn til størrelsen på de enkelte virksomheder i samme kategori. Denne opdeling skal imidlertid respektere ligebehandlingsprincippet, som forbyder, at ensartede situationer behandles forskelligt, og at forskellige situationer behandles ens, medmindre en sådan behandling er

objektivt begrundet. Endvidere skal bøden i det mindste stå i et rimeligt forhold til de faktorer, som indgår i vurderingen af overtrædelsens grovhed.

Ved undersøgelsen af, om en opdeling af medlemmerne af et kartel i kategorier overholder ligebehandlings- og proportionalitetsprincippet, skal Fællesskabets retsinstanser som led i deres efterprøvelse af lovligheden af det skøn, som Kommissionen råder over på området, imidlertid kun påse, at opdelingen er sammenhængende og objektivt begrundet, uden at lade deres bedømmelse træde i stedet for Kommissionens.

I så henseende er en opdeling af deltagerne i et kartel i to kategorier, de største og de øvrige, en ikke urimelig måde at tage hensyn til producenternes relative størrelse på markedet med henblik på at variere grundbeløbet, for så vidt der ikke gives et groft fordrejet billede af de pågældende markeder.

(jf. præmis 83-85 og 87)

4. Kommissionen kan ikke fravige de regler, den har fastlagt for sig selv, hvorfor den skal betragte det som en formildende omstændighed, at en virksomhed tilsidesætter de forpligtelser, den har påtaget sig i henhold til en kartelaftale, når Kommissionens retningslinjer for bødeberegningen ved anvendelsen af artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 og artikel 65, stk. 5, i EKSF-traktaten udtrykkeligt foreskriver, at det forhold, at en retsstridig aftale ikke faktisk anvendes, er en formildende omstændighed.

relse, skaber den berettigede forventninger, som de virksomheder, der ønsker at underrette Kommissionen om eksistensen af et kartel, kan påberåbe sig. På grund af den berettigede forventning, meddelelsen kan fremkalde hos virksomheder, som ønsker at samarbejde med Kommissionen, påhviler det denne at efterleve meddelelsen, når den vurderer samarbejdet i forbindelse med fastsættelsen af den bøde, som den vil pålægge en virksomhed.

(jf. præmis 147)

I så henseende må det efterprøves, om virksomheden reelt undlod at gennemføre de omhandlede retsstridige aftaler og anlagde en konkurrencebetonet adfærd på markedet, eller i det mindste klart og i væsentlig udstrækning tilsidesatte de forpligtelser, hvorved kartellet skulle gennemføres, og dette i en sådan grad, at selve kartellets funktion forstyrredes.

6. Fuld bødefritagelse eller nedsættelse af bøden i henhold til afsnit B eller C i samarbejdsmeddelelsen, der omhandler spørgsmålet om, at bøder ikke pålægges, eller bødernes størrelse nedsættes i kartelsager, forudsætter især, at den pågældende virksomhed har været den første til at forelægge afgørende elementer med henblik på at påvise kartellets eksistens.

(jf. præmis 105, 106 og 113)

5. Når Kommissionen i kartelsager sender meddelelse om, at den ikke vil pålægge bøder eller vil reducere bødernes stør-

I så henseende er det ikke nødvendigt, at disse elementer i sig selv er tilstrækkelige til at godtgøre, at der foreligger et kartel, men de skal være afgørende i så henseende. De skal således være mere

end blot retningsgivende for de undersøgelser, Kommissionen skal foretage, idet de skal kunne anvendes direkte som det primære bevisgrundlag for en beslutning, hvori en overtrædelse konstateres at have fundet sted. Det er desuden ikke nødvendigt, at disse ele-

menter vedrører alle de omstændigheder, som Kommissionen fastslår i sin beslutning om kartellet.

(jf. præmis 150, 156, 157 og 162)